

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO van de PvdD over
de explosie in de Wibenaheerd

Steller A.M. Hof

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 74 39 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 3 juni 2020 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u ons antwoord toekomen op de door de heer T. van Zoelen van Partij voor de Dieren gestelde vragen over de explosie in de Wibenaheerd. De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

Vooraf willen wij opmerken dat op 14 mei jl. een bewonersbijeenkomst heeft plaatsgevonden. Bij deze bijeenkomst waren vertegenwoordigers van de Veiligheidsregio, de brandweer, de politie, het WIJ-team, de gemeente en woningcorporatie Nijestee aanwezig. Wij hebben de indruk dat de bijeenkomst door bewoners als zinvol is ervaren en vragen naar tevredenheid zijn beantwoord.

1. *Begrijpt het college de gevoelens van bewoners dat de eerste noodzakelijke opvang behoorlijk lang op zich heeft laten wachten?*

Ja, al is het van belang om te realiseren dat de prioriteit in de eerste fase van het incident gericht was op het in veiligheid brengen van de betrokken bewoners en het optreden van de hulpverleningsdiensten in de eerste hectische fase van dit incident onder grote tijdsdruk heeft plaatsgevonden.

2. *Op welke wijze trekt de Veiligheidsregio hier lessen uit en hoe maakt dit deel uit van het lopende onderzoek?*

Binnen de Veiligheidsregio wordt ieder incident waarbij sprake is van multidisciplinair opschalen - via de zogenoemde GRIP structuur - geëvalueerd. Dat geldt ook voor de afhandeling van dit incident. Hierbij zullen ook de vragen en opmerkingen van bewoners worden betrokken die op 14 mei jl. tijdens een bewonersbijeenkomst naar voren zijn gekomen. Dit

is overigens een interne multidisciplinaire evaluatie die samen met de betrokken hulpdiensten wordt uitgevoerd en besproken.

3. *Was op vrijdagavond toen het sein veilig werd gegeven, voor 100% duidelijk wat de oorzaak van de explosie is geweest?*

Nee. Op basis van de informatie die op dat moment beschikbaar was, hebben brandweer en politie geconcludeerd dat er sprake was van een explosie van de oven. De exacte oorzaak van de explosie is nu onderwerp van het strafrechtelijk onderzoek.

4. *Is er na de explosie op vrijdag afdoende onderzoek in het pand op nummer 34 gedaan, alvorens de verantwoording te nemen het sein veilig te geven?*

Op basis van observaties in de woning en de overige informatie die op dat moment beschikbaar was hebben brandweer en politie geconcludeerd dat er sprake was van een explosie van de oven. Met de kennis van nu en in samenspraak met de politie en de brandweer is besloten om dit specifieke besluitvormingsaspect gezamenlijk te evalueren.

5. *Zijn alle protocollen omtrent het vinden van de oorzaak op de juiste wijze gevolgd? Kunt u dit toelichten?*

Het college heeft geen aanleiding om te veronderstellen dat protocollen niet zijn gevolgd. Daarnaast heeft het college het beeld dat de afwegingen die op dat moment door politieagenten en brandweermensen ter plaatse zijn gemaakt, op basis van de informatie die toen beschikbaar was, logisch en verklaarbaar zijn. Zoals hiervoor beschreven vindt er een interne multidisciplinaire evaluatie plaats en zal het besluitvormingsaspect om bewoners op vrijdag terug te laten keren naar hun woning ook specifiek geëvalueerd worden.

6. *Op welke wijze wordt dit meegenomen in het lopende onderzoek?*

De oorzaak van de explosie is onderwerp van het strafrechtelijk onderzoek. De gemeentelijke evaluatie maakt geen onderdeel uit van het strafrechtelijk onderzoek.

7. *Van een de buurtbewoners hebben wij vernomen dat nog voordat de EOD was gearriveerd en aan het werk was, zijn vrouw zich nog thuis bevond. Deze mevrouw was zo angstig dat zij niet op eigen kracht haar woning durfde te verlaten. Hulp van derden was vanwege de veiligheid in deze fase niet meer toegestaan. De bewoner heeft per telefoon (met zijn vrouw aan de lijn) nog gepoogd hulpverleners erop te wijzen dat zijn vrouw zich in de woning bevond. Naar verluidt is deze mevrouw niet geëvacueerd. Klopt dit? Hoe beschouwen college en Veiligheidsregio deze situatie? Deelt u ons gevoel dat hier de protocollen flink tekort zijn geschoten en wel hulp geboden had moeten worden?*

Nee dat klopt niet. Hoewel we begrijpen dat dit voor de betrokken bewoners een angstige situatie is geweest, delen we de conclusie dat er tekort zou zijn geschoten niet. De hulpverleningsdiensten waren voorbereidingen aan het treffen voor een veilige en verantwoorde evacuatie van de betreffende bewoonster. Terwijl dit plaatsvond verliet de bewoonster, met hulp en begeleiding van haar man, zelf al de woning.

8. *In het tijdbestek dat bekend werd dat er explosieven in het pand werden gevonden tot het moment dat de EOD aankwam moest iedereen direct het gebied uit en hun woning verlaten. Waarom is deze ruimte niet benut huisdieren veilig te stellen?*

Deze ruimte in de tijd is niet benut voor het in veiligheid brengen van huisdieren, omdat het risico voor een explosie te groot was en het daarom niet langer veilig was.

9. *Bij de tweede evacuatie is 's avonds bij mensen op de deur geklopt of zij aanwezig waren. Is dit wel afdoende geweest? Mogelijk lagen mensen te slapen en of hebben het kloppen niet gehoord. Had niet elk huis binnen getreden moeten worden of nog mensen en dieren aanwezig waren? Hoe kijkt u hierop terug?*

De politie heeft bij de woningen zowel aangeklopt, aangebeld en geroepen. Daarbij heeft de politie er, mede gelet op de noodzakelijkheid van snel optreden, voor gekozen om geen deuren te forceren. Er is daarnaast gebruik gemaakt van informatie van omwonenden over de aan- of afwezigheid van medebewoners. Het optreden van de politie is er altijd op gericht om mens én dier te redden, maar feit was dat mens en dier soms gescheiden waren. De veiligheid liet het niet toe om mensen terug te laten gaan om dieren op te halen.

10. *Na de tweede evacuatie zat de schrik er bij bewoners goed in. In de haast zijn wat laatste spullen gepakt en mensen die later bij de afzittinten aankwamen, konden niet meer bij hun medicijnen en/ of huisdieren komen, die nog ingesloten zaten. Op welke wijze voorzien de protocollen in zulke situaties erin dieren veilig te stellen? Is de Burgemeester het met ons eens dat elk leven belangrijk is, zodanig dat gepoogd wordt ook huisdieren in veiligheid te brengen?*

Toen op grond van het politieonderzoek de verdenking van de aanwezigheid van explosieve stoffen ontstond, heeft de politie een ontruiming uitgevoerd waarbij bewoners is verzocht om samen met hun medebewoners hun woning direct te verlaten. Als blijkt dat hierbij dieren zijn achtergebleven zal op basis van een risico-inschatting beoordeeld worden of het verantwoord is de dieren in veiligheid te brengen. In dit specifieke geval was het niet meer toegestaan om woningen te betreden, omdat dit niet langer veilig was.

11. *De bewoners die zaterdag zijn blijven wachten in het WIJ gebouw mochten terug om hun huisdieren te halen, bewoners die elders waren, wisten hier (ondanks de contactlijst) niet van. Had hier niet meer tijd voor genomen kunnen worden zodat ook bewoners die elders waren de mogelijkheid*

hadden gehad hun huisdier op te halen? Waarom is dit niet beter gecommuniceerd?

Zeer kort nadat de eerste groep bewoners de woning had betreden werd de toestemming hiervoor door de politie ingetrokken, omdat duidelijk werd dat de situatie alsnog onveilig bleek te zijn. Hierdoor was er helaas niet meer tijd beschikbaar om andere bewoners hiertoe ook de gelegenheid te bieden.

12. *Daarnaast hebben wij gehoord dat een anderstalig persoon niet op de hoogte was van de noodopvang in een hotel. Volgens geruchten heeft deze meneer die nacht onder een brug geslapen. Wij hebben deze informatie niet nader kunnen verifiëren, maar klopt dit? In hoeverre is volgens u informatie over de opvang afdoende gecommuniceerd en in hoeverre wordt bij dergelijke calamiteiten rekening gehouden met anderstaligen?*

Het is het college gebleken dat er inderdaad enkele bewoners die later thuis kwamen niet zijn verwezen naar de opvanglocatie Het Heerdenhoes. Er is het college geen informatie bekend dat een persoon onder een brug zou hebben geslapen. Uiteraard proberen hulpverleners ter plaatse informatie ook zo goed mogelijk over te brengen aan mensen die de Nederlandse taal minder goed beheersen.

13. *Bent u het met ons eens dat de communicatie duidelijker had gekund? Het beeld is dat, ondanks de centrale opvang, bewoners steeds stukjes informatie moesten sprokkelen om op de hoogte te blijven. Hoe kijkt u hierop terug en op welke wijze wordt dit in het onderzoek meegenomen? Is hierin bijvoorbeeld een noodnummer of Whatsapp groep overwogen? Op welke wijze wordt het verloop van de gevoerde communicatie geëvalueerd?*

Crisiscommunicatie is een zeer belangrijk proces tijdens incidenten. Zoals bij vraag 2 is aangegeven wordt ieder multidisciplinair incident door de Veiligheidsregio intern geëvalueerd. De communicatie met bewoners maakt uiteraard deel uit van deze evaluatie, daarbij worden ook de opmerkingen die bewoners tijdens de bewonersavond hebben gemaakt meegenomen.

14. *Een aantal bewoners geeft aan ontdaan te zijn over de troep en chaos die is achtergelaten in de galerie bij hun woning. Na afloop van de tweede evacuatie lag overdag flink wat puin en glas, terwijl vrijdag na afloop juist wel goed was schoongemaakt. Voor dieren en mensen met dunne zolen leverde dit gevaar voor mogelijke verwondingen op. Hoe kijkt u terug op het opleveren van de woningen en waar lag de verantwoording de galerijen veilig schoon te vegen?*

Omdat de Wibenaheerd 34 na de vondst van mogelijke explosieven een plaats delict was, kon er in de directe omgeving van deze woning niet meteen overal worden opgeruimd, zodat eventuele sporen nog konden worden veilig gesteld.

15. *Veel bewoners geven aan zich onprettig en onveilig voelen. Een aantal geeft aan zich ziek te hebben gemeld en nog steeds elders te slapen. Bent u het met*

ons eens dat hier extra nazorg benodigd is? Op welke wordt deze vormgegeven?

Mede om die reden is er een informatiebijeenkomst georganiseerd om met bewoners in gesprek te gaan en vragen te beantwoorden. Daarnaast zijn alle bewoners ook per brief geïnformeerd. Woningcoöperatie Nijestee heeft oog voor de nazorg en belt de komende periode met de bewoners. Door hen is ook een apart telefoonnummer en e-mailadres ingesteld voor dit incident. Verder zijn WIJ Beijum en Slachtofferhulp ingeschakeld en is hulp beschikbaar voor bewoners die daar behoefte aan hebben.

16. *Ook geven mensen aan dat hun gaskachel nog niet geïnspecteerd is. Zij willen daar niet nog een week op hoeven wachten. Ook zijn er bewoners bij wie scheuren in de gaskachel zijn geconstateerd. Is er overleg met Nijestee wanneer deze vervangen gaan worden?*

Nadat Nijestee hoorde van deze meldingen zijn zij samen met de Energiewacht begonnen met het controleren van alle gaskachels en gasaansluitingen. Als er een onveilige situatie is, wordt er direct onderhoud gepleegd of wordt de gaskachel vervangen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.